

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

UCHWALENIA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA SOŁECTWA TĄPKOWICE W JEGO GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH

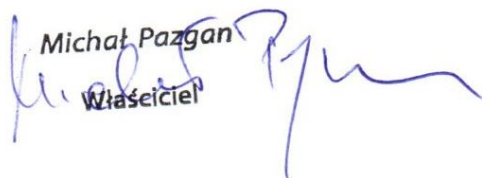
Opracowana przez:

Wektor. Doradztwo ekonomiczne i środowiskowe Pazgan Michał

43-100 Tychy, ul. Szuwarek 1A/2

tel. +48 607 677 655

e-mail: m.pazgan@onet.pl

Michał Pazgan
Właściciel

WEKTOR. DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarek 1A/2
tel. 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-922-96-63

Tychy, 29 października 2019 r., uzupełnienia 9 maja 2022 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy	3
1.2. Cel i zakres prognozy	3
2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	5
2.1. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tąpkowice w jego granicach administracyjnych - ustalenia.....	5
2.2. Cele planu	10
2.3. Powiązania planu z dokumentami	10
3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	12
4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji dokumentu	13
4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego gminy Ożarówice z uwzględnieniem obszaru objętego planem.....	13
4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu	23
5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu	24
6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu	25
7. Przewidywane oddziaływania uchwalenia planu na środowisko.....	27
8. Wpływ zapisów planu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	32
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	33
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.	33
11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	34
12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	34
13. Streszczenie	35

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy

Podstawę formalno-prawną wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tąpkowice w jego granicach administracyjnych stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 503).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2373, ze zm.).
- Uchwała Nr XXXV/406/2018 Rady Gminy Ożarówice z dnia 24 stycznia 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tąpkowice w jego granicach administracyjnych.
- Uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 19 października 2018 r. o sygnaturze WOOS.411.221.2017.BM.
- Opinia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu z dnia 17 października 2018 r. o sygnaturze ZNS/522-9-198/18.
- Pismo Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 29 października 2018 r. o sygnaturze K-NR.0522.82.2018.WP.
- Pismo Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach z dnia 18 października 2018 r. o sygnaturze GLI.5111.233.2018.Nb.
- Pismo Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2018 r. o sygnaturze PP-RPP.7634.2.389.2018.
- Pismo Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 18 października 2018 r. o sygnaturze ULC-LTL-2/54-1778/01/18.

1.2. Cel i zakres prognozy

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tąpkowice w jego granicach administracyjnych – zwanego dalej planem.

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji zamierzeń wynikających z planu oraz ocena ich stopnia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Plan może dotyczyć typów przedsięwzięć, które zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839) mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (zabudowa mieszkaniowo-usługowa). W planie zakazano lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego, w tym z zakresu infrastruktury technicznej, w szczególności łączności publicznej, dróg publicznych.

Niniejsza prognoza została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2373, ze zm.).

W szczególności w prognozie odniesiono się do zapisów „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do 2020 roku z perspektywą do roku 2030”.

Zgodnie z art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska Sejmik Województwa, w drodze uchwały, wprowadził ograniczenia, zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. U. Woj. Śl. z 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624). Wprowadzenie ograniczeń lub zakazów w sprawie eksploatacji instalacji umocowane jest ustawowo w zakresie kompetencji Sejmiku Województwa Śląskiego. Ww. uchwała obowiązuje niezależnie od ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i stanowi źródło prawa powszechnie obowiązującego. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w konstytucyjnej hierarchii źródeł prawa powszechnie obowiązującego znajduje się na samym końcu i powtarzanie lub modyfikowanie w miejscowym planie przepisów zawartych w aktach hierarchicznie wyższych stanowi naruszenie przepisów prawa (Zasad techniki prawodawczej). Plan w ramach rozdziału: „Zasady modernizacji, rozbudowy, budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej” ustala wyłącznie zasady zaopatrzenie w energię ciepłą:

- zaopatrzenie ze źródeł centralnych,
- w oparciu o stosowanie indywidualnych instalacji.

W związku z powyższym, na obszarze województwa śląskiego, potencjalnego użytkownika eksploatującego instalację zaopatrującą w energię ciepłą, niezależnie od ustaleń planu miejscowego, obowiązuje uchwała Nr V/36/2017 z dnia 07 kwietnia 2017 r. Sejmiku Województwa Śląskiego, w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji w których następuje spalanie paliw, jako aktu wyższego rzędu.

2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tapkowice w jego granicach administracyjnych - ustalenia

Na poniższym rysunku przedstawiono obszar objęty planem:

Rysunek 1. Obszar objęty planem na mapie okolicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://mapy.geoportal.gov.pl/imap>

Wydzielono liniami rozgraniczającymi tereny o podstawowym przeznaczeniu:

- **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **MNU** – tereny zabudowy mieszkaniowo (jednorodzinnej) – usługowej,
- **U** – tereny zabudowy usługowej,
- **UO** – teren zabudowy usługowej oświaty, sportu i rekreacji,
- **US** – teren sportu i rekreacji,
- **UK** – tereny zabudowy usługowej kultury,
- **RU** – teren obsługi produkcji i produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych

- **RM** – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych,
- **R** – tereny rolnicze,
- **RZ** – tereny łąk i pastwisk,
- **ZL** – lasy,
- **ZP** – tereny zieleni urządzonej,
- **ZC** – teren cmentarza,
- **ITK** – teren infrastruktury technicznej – kanalizacja (przepompownia),
- **ITW** – teren infrastruktury technicznej - wodociągi (ujęcie wody „Tapkowice”),
- **WS** – tereny wód powierzchniowych śródlądowych (rzeka Brynica, cieki okresowe),
- **KDS** – teren drogi publicznej klasy S – ekspresowa,
- **KDGP** – teren drogi publicznej klasy GP – główna ruchu przyspieszonego,
- **KDZ** – teren drogi publicznej klasy Z – zbiorcza,
- **KDL** – tereny dróg publicznych klasy L – lokalna,
- **KDD** – tereny dróg publicznych klasy D – dojazdowa,
- **KX** – teren ciągu pieszo jezdniowego,
- **KS** – tereny miejsc do parkowania,
- **KDW** – tereny dróg wewnętrznych,

Dla terenów oznaczonych symbolem **MN** ustalono przeznaczenie podstawowe zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i przeznaczenie dopuszczalne:

- zabudowa usługowa nieuciążliwa,
- zabudowa towarzysząca – budynki gospodarcze, garaże,
- terenowe urządzenia sportu i rekreacji.

Dla terenów oznaczonych symbolem **MNU** ustalono przeznaczenie podstawowe:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- zabudowa usługowa nieuciążliwa, w tym zabudowa rzemiosła usługowego lub wytwórczego

i przeznaczenie dopuszczalne:

- zabudowa towarzysząca – budynki gospodarcze, garaże,
- terenowe urządzenia sportu i rekreacji.

Dla terenów oznaczonych symbolem **U** ustalono przeznaczenie podstawowe:

- zabudowa usługowa na terenach oznaczonych symbolami 5 U, 10 U, 11 U,
- zabudowa usługowa nieuciążliwa na pozostałych terenach,
- zabudowa zamieszkania zbiorowego (wspólnoty religijnej) na terenie oznaczonym symbolem 3 U

i przeznaczenie dopuszczalne:

- zabudowa towarzysząca – budynki gospodarcze, garaże,
- zabudowa sportu i rekreacji.

Dla terenu oznaczonego symbolem **UO** ustalono przeznaczenie podstawowe:

- usługi oświaty,
- zabudowa sportu i rekreacji

i przeznaczenie dopuszczalne: zabudowa towarzysząca – budynki gospodarcze, garaże.

Dla terenu oznaczonego symbolem **US** ustalono przeznaczenie podstawowe:

- zabudowa sportu i rekreacji,
- usługi obsługi ruchu turystycznego

i przeznaczenie dopuszczalne: zabudowa towarzysząca – budynki gospodarcze.

Dla terenów oznaczonych symbolem **UK** ustalono przeznaczenie podstawowe – zabudowa usług kultury (w tym obiekty militarne Obszaru Warownego Śląsk) i przeznaczenie dopuszczalne: zabudowa towarzysząca – budynki gospodarcze, budynki obsługi ruchu turystycznego.

Dla terenu oznaczonego symbolem **RU** ustalono przeznaczenie podstawowe:

- obsługa produkcji i produkcja w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych

i przeznaczenie dopuszczalne:

- przetwórstwo rolno-spożywcze,
- zabudowa towarzysząca, ponadto szklarnie.

Dla terenów oznaczonych symbolem **RM** ustalono przeznaczenie podstawowe - zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych i przeznaczenie dopuszczalne:

- obsługa produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- zabudowa towarzysząca: garaże, wiaty, szklarnie,
- zabudowa agroturystyczna,
- przetwórstwo rolno-spożywcze.

Dla terenów oznaczonych symbolem **R** ustalono przeznaczenie podstawowe - rolnicze i przeznaczenie dopuszczalne: obsługa produkcji i produkcja w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (budowle i urządzenia).

Dla terenów oznaczonych symbolem **RZ** ustalono przeznaczenie podstawowe – łąki i pastwiska i przeznaczenie dopuszczalne: obsługa produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (budowle i urządzenia) z wyłączeniem terenów oznaczonych symbolami 6 RZ i 8 RZ.

Dla terenów oznaczonych symbolem **ZP** ustalono przeznaczenie podstawowe – zieleń urządzone i przeznaczenie dopuszczalne:

- zabudowa sportu i rekreacji na terenie oznaczonym symbolem 1 ZP,

- zabudowa usługowa handlu i gastronomii na terenie oznaczonym symbolem 1 ZP.

Dla terenu oznaczonego symbolem **ZC** ustalono przeznaczenie podstawowe – cmentarz i przeznaczenie dopuszczalne:

- zabudowa usługowa – kaplica cmentarna, obiekty kultu religijnego, w szczególności dom pogrzebowy,
- zabudowa towarzysząca – budynek administracji, budynki gospodarcze,
- zabudowa usługowa w zakresie handlu związanego z obsługą przeznaczenia podstawowego.

Dla terenu oznaczonego symbolem **ZL** ustalono przeznaczenie podstawowe – lasy.

Dla terenu oznaczonego symbolem **1 WS** ustalono przeznaczenie podstawowe – wody powierzchniowe śródlądowe – rzeka Brynica z urządzeniami wodnymi. Dla terenów oznaczonych symbolami **2 WS ÷ 12 WS** ustalono przeznaczenie podstawowe – rowy z urządzeniami wodnymi.

Dla terenu oznaczonego symbolem **KDS** ustalono przeznaczenie podstawowe – droga publiczna klasy S – ekspresowa i przeznaczenie dopuszczalne:

- sieci infrastruktury technicznej nie związane z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu oraz z potrzebami zarządzania drogą,
- urządzenia ochrony środowiska.

Dla terenu oznaczonego symbolem **KDGP** ustalono przeznaczenie podstawowe – droga publiczna klasy GP – główna ruchu przyspieszonego i przeznaczenie dopuszczalne:

- sieci infrastruktury technicznej nie związane z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu oraz z potrzebami zarządzania drogą,
- urządzenia ochrony środowiska.

Dla terenu oznaczonego symbolem **KDZ** ustalono przeznaczenie podstawowe – droga publiczna klasy Z – zbiorcza i przeznaczenie dopuszczalne: urządzenia ochrony środowiska.

Dla terenów oznaczonych symbolem **KDL** ustalono przeznaczenie podstawowe – droga publiczna klasy L – lokalna i przeznaczenie dopuszczalne: urządzenia ochrony środowiska.

Dla terenów oznaczonych symbolem **KDD** ustalono przeznaczenie podstawowe – droga publiczna klasy D – dojazdowa.

Dla terenów oznaczonych symbolami **KDW** ustalono przeznaczenie podstawowe: droga wewnętrzna.

Dla terenu oznaczonego symbolem **KX** ustalono przeznaczenie podstawowe – ciąg pieszo-jezdny.

Dla terenów oznaczonych symbolem **KS** ustalono przeznaczenie podstawowe – miejsca do parkowania i przeznaczenie dopuszczalne: zabudowa towarzysząca (budynki gospodarcze, budynki sanitariatów).

Dla terenu oznaczonego symbolem **ITW** ustalono przeznaczenie podstawowe – infrastruktura techniczna – wodociągi (ujęcie wody Tapkowice).

Dla terenu oznaczonego symbolem **ITK** ustalono przeznaczenie podstawowe – infrastruktura techniczna – kanalizacja (przepompownia).

Dopuszczono stosowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o łącznej mocy nie przekraczającej 500 kW. Dopuszczono wyłącznie urządzenia o pionowej osi obrotu, wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, wykorzystujących energię wiatru, o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu ustawy o odnawialnych źródłach energii o całkowitej wysokości nie większej niż:

- 3,00 m, w sytuacji instalowania na obiekcie budowlanym,
- 15,00 m, w sytuacji wykonania jako obiekt budowlany trwale związany z gruntem.

Obszar objęty planem jest położony w obrębie:

- powierzchni ograniczających wysokość zabudowy i obiektów naturalnych w rejonie lotniska Katowice – Pyrzowice (EPKT) – w ramach powierzchni poziomej wewnętrznej $H=345,8$ m n.p.m. oraz powierzchni stożkowej w przedziale od 345,8 m do 445,8 m n.p.m.,
- powierzchni ograniczających zabudowę (powierzchnie BRA) od lotniczych urządzeń naziemnych (LUN).
- Dla obszaru objętego planem położonego w obszarze ograniczonego użytkowania dla Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach ma zastosowanie uchwała Nr IV/53/12/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2014r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla MPL „Katowice” w Pyrzowicach, opublikowana w Dz.U. Województwa Śląskiego, poz. 4405 z dnia 1 września 2014 r.

Ze względu na brak występowania problematyki, w planie nie określono:

- zasad ochrony krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej,

- granic i sposobów zagospodarowania terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa,
- wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych (nie występują obszary przestrzeni publicznych w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym),
- sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

W obszarze objętym planem dla ochrony zabytków (stanowisk) archeologicznych o określonej lokalizacji (nie wpisanych do rejestru zabytków archeologicznych województwa śląskiego) ustalono strefy „OW” obserwacji archeologicznych:

- ślad osadnictwa kultury łużyckiej z epoki brązu,
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej ze średniowiecza wraz z nowożytną osadą.

W obszarze objętym planem ustalono obiekty o wartościach zabytkowych chronione prawem miejscowym, ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków dla Gminy Ożarówice:

L.p.	Obiekt	Czas powstania	Lokalizacja
1	budynek mieszkalny drewniany	-	ul. Zwycięstwa 66
2	kapliczka słupowa na kamiennym postumencie z figurką Matki Bożej	-	róg ul. Zwycięstwa/ Kopernika
3	cmentarz	-	ul. Zwycięstwa
4	obiekt militarny –schron bojowy Obszaru Warownego Śląsk	zabytek polskiej myśli fortyfikacyjnej z okresu międzywojennego	ul. Jana Pawła II
5	Obiekt militarny – punkt oporu Tąpkowice – Niezdara – schron nr 5 Obszaru Warownego Śląsk	zabytek polskiej myśli fortyfikacyjnej z okresu międzywojennego	rejon ul. Zwycięstwa
6	obiekt militarny – ciężki schron bojowy dla dwóch kopuł pancernych Obszaru Warownego Śląsk	zabytek polskiej myśli fortyfikacyjnej z okresu międzywojennego	rejon ul. Maczka
7	Obiekt militarny – punkt oporu Tąpkowice – Niezdara – schron nr 4 Obszaru Warownego Śląsk	zabytek polskiej myśli fortyfikacyjnej z okresu międzywojennego	rejon ul. Maczka

2.2. Cele planu

Celem ustaleń planu jest zapewnienie warunków przestrzennych dla rozwoju terenów mieszkaniowo-usługowych z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego, walorów architektonicznych gminy oraz jakość krajobrazu.

2.3. Powiązania planu z dokumentami

Plan jest zgodny z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Plan nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice zatwierdzonego Uchwałą nr XL/249/2002 Rady Gminy Ożarówice z dnia 10 października 2002 r., zmienionego Uchwałą nr XXIV/270/2016 Rady Gminy Ożarówice z dnia 28 grudnia 2016 r.

Obszar objęty planem jest oddalony od najbliższego:

- obszaru chronionego krajobrazu „Przełajka” o około 10,2 km, a obszaru „Góra Zamkowa, Wzgórze Doroty i Lasek Grodziecki o około 11,0 km,
- użytku ekologicznego „Księża Góra” o około 6,8 km, a od użytku „Gierzyna” o około 4,5 km,
- rezerwatu „Segiet” o około 10,3 km,
- zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Pasieki” o około 5,2 km, a zespołów „Suchogórski Labirynt Skalny” i „Doły Piekarskie” o około 8,5 km,
- obszaru Natura 2000 SOO „Bagno Bruch koło Pyrzowic” o około 6,7 km, a od obszaru SOO „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie” o około 8,3 km.

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę do planu wykonano w zakresie jaki wynika z przytoczonego przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2373), uwzględniając charakter dokumentu i jego zwartość oraz szczegółowość zapisów.

Prognoza składa się z dwóch głównych merytorycznych części. W części pierwszej dokonano (na podstawie materiałów i wizji w terenie) analizy oraz oceny stanu środowiska przyrodniczego. W części drugiej dokonano oceny wpływu oraz ich skutków w środowisku i krajobrazie wynikających z realizacji przewidzianych działań.

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w materiałach dokumentacyjnych, studialnych, kartograficznych i monograficznych takich jak:

1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+, Katowice 2016.
2. Mapa sozologiczna w skali 1: 50 000.
3. Mapa hydrograficzna w skali 1: 50 000.
4. Mapa topograficzna w skali 1: 10 000.
5. Richling A., Ostaszewska K., Geografia fizyczna Polski, 2005, Warszawa.
6. Dulias R., Hibszer A., Województwo śląskie. Przyroda, gospodarka, dziedzictwo kulturowe, 2004.
7. Kondracki J., 2000, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa.
8. Parusel J.B., Skowrońska K, Wower A. (red.), Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa – etap I. CDPGS, 2007, Katowice.
9. Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice, 2014.
10. Prognozowanie skutków przyrodniczych planu zagospodarowania przestrzennego. Poradnik metodyczny, 1998, IGPiK, Kraków.
11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice zatwierdzone Uchwałą nr XL/249/2002 Rady Gminy Ożarówice z dnia 10 października 2002 r., zmienione Uchwałą nr XXIV/270/2016 Rady Gminy Ożarówice z dnia 28 grudnia 2016 r.
12. Uchwała Nr XXXV/406/2018 Rady Gminy Ożarówice z dnia 24 stycznia 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tąpkowice w jego granicach administracyjnych.
13. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tąpkowice w jego granicach administracyjnych.

Ponadto zostały wykorzystane informacje uzyskane w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Katowicach, w Urzędzie Gminy Ożarówice oraz w Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska w Katowicach.

4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji dokumentu

4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego gminy Ożarówice z uwzględnieniem obszaru objętego planem

4.1.1. Położenie gminy

Gmina Ożarówice położona jest w środkowej części województwa śląskiego (bezpośrednio po północnej stronie Metropolii Górnośląskiej, w skrajnie wschodniej części powiatu tarnogórskiego. Gmina Ożarówice graniczy od zachodu z Gminą Świerklaniec, od północy z Gminami Miasteczko Śląskie, Woźniki i Koziegłowy, od wschodu z Miastem i Gminą Siewierz i Gminą Mierzęcice, od południa z Gminą Bobrowniki, a od północnego zachodu z miastem Tarnowskie Góry.

Pod względem fizyczno-geograficznym (regionalizacja J. Kondrackiego) niemal cała gmina Ożarówice jest zlokalizowana w megaregionie Pozaalpejska Europa Środkowa (3), prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1) i mezoregionie Garb Tarnogórski (341.12). Jedynie skrajnie zachodnie części gminy są zlokalizowane w prowincji Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji Niziny Środkowopolskie (318), makroregionie Nizina Śląska (318.5) i mezoregionie Równina Opolska (318.57).

Rysunek 2. Lokalizacja gminy Ożarówice na tle podziału fizyczno-geograficznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: https://pl.wikipedia.org/wiki/Regionalizacja_fizycznogeograficzna_Polski#/media/Plik:Mezoregiony_Kondrackiego.png

Na terenie Gminy Ożarowice zlokalizowany jest Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice”. W południowej części gminy funkcjonuje autostrada A1 wraz z węzłem, który łączy zarówno drogę ekspresową S1, jak i projektowaną drogę ekspresową S11 w kierunku Poznania. W północnej części gminy realizowany jest dalszy fragment autostrady A1 w kierunku Łodzi.

Najniżej położony punkt w gminie znajduje się na Brynicy w poziomie Zbiornika Kozłowa Góra (ok. 277 m n.p.m.), a punkt najwyższy położony na wschód od Tąpkowic (około 331 m n.p.m.). Różnica wysokości w obrębie Gminy wynosi około 54 m.

4.1.2. Budowa geologiczna

Obszar gminy Ożarowice położony jest na północnym krańcu Górnośląskiego Zagłębia Węglowego, które w tej części budują utwory karbonu górnego produktywnego, reprezentowane przez warstwy brzeżne. Pod względem litograficznym są to iłowce, piaskowce i mułowce z cienkimi (do 1 m miąższości) pokładami węgla. Utwory karbonu występują blisko powierzchni i przykrywa je niezbyt gruby kompleks utworów triasu i jury.

Trias pokrywa ciągłą warstwą utwory karbonu. Reprezentowany jest głównie przez dolne piętro triasu – pstry piaskowiec i tylko dolną część środkowego triasu – wapienia muszlowego. Brak jest przeważającej części triasu środkowego i górnego. Utwory triasowe występują bezpośrednio na powierzchni terenu. Teren gminy Ożarowice objęty jest zasięgiem dużej wychodni utworów triasowych. W Ożarowicach i Pyrzowicach utwory triasu zalegają znacznie niżej, i osiągają większą miąższość. Wykształcone są w postaci wapieni dolomitycznych i dolomitów leżących na pstrych i czerwonych iłach z wkładkami piasków. Jedynie w okolicach Zendka i Celin występują wapienie gogolińskie należące do wapienia muszlowego.

Skały serii retu w postaci wapieni piaszczystych dolomitów marglistych budują ciąg wzgórz między Niezdarą a Sączowem, pasmo wzniesień położone wzdłuż linii kolejowej oraz wzgórz w Pyrzowicach i Zendku. Występują także w podłożu lotniska w Pyrzowicach. Podobny charakter ma seria wapienia muszlowego dolnego w Zendku, zbudowana z wapieni płytowych.

Na nierównej powierzchni triasu w gminie Ożarowice zalegają duże płyty utworów jurajskich o grubości do ok. 15 m. Wykształcone są w postaci niejednorodnych i zmiennych warstw iłó, glin, piasków, żwirów oraz zwietrzelin piaskowców i zlepieńców, miejscami glin ogniotrwałych. Całą powierzchnię triasu pokrywa 2-3 m płaszcz wietrzelin gliniastych i kamienistych. Najmłodszą pokrywę tworzą utwory czwartorzędowe reprezentowane przez osady wodnolodowcowe i rzeczne o zróżnicowanej miąższości.

4.1.3. Ukształtowanie powierzchni

Gmina Ożarowice znajduje się w granicach dwóch regionów: Doliny Małej Panwi (w tym Brynicy) i Progu Środkowotriasowego. O ile próg środkowotriasowy dzieli się na szereg płaskowyżów i kotlin o tyle Dolina Małej Panwi i Brynicy stanowi rozległą i monotonną

równinę. Obszar gminy wykazuje zróżnicowane ukształtowanie powierzchni. Teren łagodnie opada w kierunku południowym.

Rzeźba powierzchni na obszarze Gminy nawiązuje wyraźnie do budowy geologicznej obszaru. Ciągi wzgórz, których trzon stanowią odporne na niszczenie warstwy triasowe (dolomity i wapienie), biegnące równolegle do siebie, oddzieloną są obniżeniami dopływów Brynicy. Wierzchowiny wzniesień zalegają na różnych wysokościach: ok. 300m n.p.m. (rejon Zendka), 300-310m n.p.m. (Ożarowice, Pyrzowice), do 340m n.p.m. (Tapkowice). Opadają one łagodnymi zboczami o wysokości ok 5-10m ku sąsiadującym obniżeniom dolinnym Trzoni, Czeczówki i Potoku Ożarowickiego stokami denudacyjnymi o wysokości ok. 50m. W północnej części Gminy (Dolina Małej Panwi) występuje rzeźba o cechach falistej równiny, a nachylenia stoków nigdzie nie przekraczają 5°.

Należy także zwrócić uwagę na występujące na obszarze Gminy procesy krasowe z okresu trzeciorzędu. Uwidocznione są one na mapach jako zagłębienia bezodpływowe o bardzo zróżnicowanych wielkościach powierzchni. Zapadliska te wypełnione zostały następnie różnymi utworami (rumosz, piaski, żwiry, iły). Obecnie pełnią one rolę zagłębień chłonnych, którymi odbywa się transport materiału drobnoziarnistego z powierzchni do znajdujących się w podłożu szczelin i korytarzy krasowych. Miejsca te charakteryzują się niestabilnością powierzchni topograficznej, na co wskazuje wykształcenie się (reprodukcja) zagłębień na powierzchni utworów czwartorzędowych. Ich identyfikacja jest możliwa tylko przy wykonaniu wierceń geotechnicznych lub wykopów. Przy wykonywaniu rozpoznania geotechnicznego pod większe obiekty kubaturowe należy zwrócić szczególną uwagę na możliwość wystąpienia form krasowych.

Wykształcona w sposób naturalny rzeźba uległa zmianom na skutek gospodarczej działalności człowieka. Zmiany te spowodowane zostały przez:

- budowę dróg i kolei,
- przygotowania rozległych zwartych powierzchni pod lotnisko i infrastrukturę towarzyszącą,
- regulację i obwałowanie rzek i potoków oraz melioracje, a także budowę zbiornika wodnego Kozłowa Góra,
- wydobywanie powierzchniowe (w dość odległej przeszłości) kamienia wapiennego, piasku (żwiru), gliny jako materiału budowlanego,
- współczesny rozwój zagłębień krasowych związany z migracją wód podziemnych wskutek wytworzenia się leja depresyjnego ujęć wodnych w Bibieli.

4.1.4. Zasoby surowców mineralnych

Gmina Ożarowice zlokalizowana jest poza terenami i obszarami górniczymi oraz poza zasięgami udokumentowanych obszarów złóż surowców mineralnych.

4.1.5. Hydrogeologia

Poziom czwartorzędowy związany jest z osadami piaszczysto-żwirowymi, a jego występowanie uzależnione jest od miąższości i wykształcenia litologicznego czwartorzędu.

Warstwę wodonośną tworzą serie osadów piaszczysto-żwirowych o miąższości od kilku do ponad 10 m. Poziom ten osiąga największe rozprzestrzenienie w północnej części obszaru gminy. Głębokość występowania pierwszego od powierzchni terenu zwierciadła wody gruntowej utrzymuje się w granicach 0-10 m.

Poziom jurajski związany jest z obecnością w podłożu piasków i żwirów, rzadziej piaskowców. Wody gruntowe utrzymują się na nieprzepuszczalnych warstwach glin i iłów. Poziom ten nie wykazuje dużej ciągłości i jest mało zasobny w wodę. Występuje zwykle na głębokości w strefie ok. 10 m lokalnie nieco płycej niż 5 m. Wody tego poziomu ujmowane są w studniach gospodarskich na terenie Ożarówic. Ilość wody w studniach jest stosunkowo niewielka, często występuje niedobór wody. Zasilanie odbywa się z opadów atmosferycznych.

Poziom triasowy związany jest głównie z wapieniami i dolomitami, rzadziej piaskami, żwirami lub piaskowcami. Wody tego poziomu mają charakter szczelinowy lub szczelinowo-warstwowy. Poziom wykazuje bardzo duże zróżnicowanie: w Pyrzowicach posiada największą miąższość i wykazuje dużą wodonośność (ujęcie wody w Pyrzowicach na wzniesieniu ujmuje wody z głębokości 17 m o zwierciadle napiętym, które ustabilizowało się na głębokości 12,5 m). Miąższość warstwy wodonośnej (wapienie) wynosi poniżej 30 m. Spąg warstwy występuje na głębokości 33,7 m, poniżej zalegają nieprzepuszczalne ropy pstrygo piaskowca. Wydajność poziomu wynosi 115,7 m³/h. Zasilanie poziomu odbywa się poprzez infiltrację wód opadowych. Jest to poziom o istotnym znaczeniu dla zaopatrzenia ludności w wodę. Ujęcie wody w Pyrzowicach spowodowało zanik wody w okolicznych studniach ujmujących wody z tego poziomu. Głębokość tych studni nie przekraczała 12 m.

Na stan jakości wód podziemnych w gminie Ożarówice mają wpływ przede wszystkim zrzuty ścieków socjalno-bytowych do środowiska oraz zrzuty wód opadowych oraz roztopowych do środowiska.

Niemal cała gmina Ożarówice jest położona w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Lubliniec-Myszków nr 327. Zasadniczym poziomem wodonośnym jest poziom wapienia muszlowego i retu. Jest to zbiornik porowo-szczelinowy o krasowym systemie prowadzenia wód. Szczeliny i kanały krasowe tworzą drogi przepływu wód, natomiast przestrzeń porowa jest miejscem magazynowania wody. Niemal cały obszar objęty planem (poza skrajnie południowym fragmentem) jest zlokalizowany w obrębie GZPW nr 327.

Obszar objęty planem jest położony na obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 111, której struktura złożona jest z jednego poziomu wodonośnego, który w części południowej jednostki związany jest z izolowanymi piaskowcowymi przewarstwieniami wśród mułowców i iłowców górnego karbonu, w części środkowej i lokalnie północnej – z węglanowymi utworami retu – wapienia muszlowego, w części północnej – z piaszczysto piaskowcowymi utworami dolnego i środkowego pstrygo piaskowca. Główny poziom wodonośny występuje pojedynczo, jedynie nad piaskami i piaskowcami pstrygo piaskowca lokalnie występują wapienie i dolomity retu o niewielkiej miąższości i znaczeniu podrzędnym. Utwory retu zawsze są izolowane od piasków i piaskowców warstwą iłów pstrygo piaskowca o zróżnicowanej miąższości. W części środkowej

jednostki, gdzie poziom wodonośny stanowią wapienie i dolomity retu – wapienia muszlowego o znacznej miąższości, stosunki hydrogeologiczne są mniej skomplikowane. Zasilanie poziomu głównego ma miejsce bezpośrednio na wychodniach lub poprzez cienką pokrywę czwartorzędu. Poziom ten drenowany jest przez cieki powierzchniowe i ujęcia wód podziemnych.

Cele środowiskowe: osiągnięcie dobrego stanu chemicznego (mniej rygorystyczny cel dla parametru NO₃ (ochrona stanu przed dalszym pogorszeniem) i ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem (mniej rygorystyczny cel).

4.1.6. Hydrografia

Obszar gminy Ożarówce położony jest w całości w obrębie lewostronnej części zlewni rzeki Brynicy, prawobrzeżnego dopływu Czarnej Przemszy, która po połączeniu z Białą Przemszą – jako Przemsza uchodzi do Wisły. Brynica przepływa wzdłuż północno zachodniej granicy gminy.

Cieki zasilane są w ciągu roku z odpływu gruntowego, a podwyższone przepływy są skutkiem roztopów wiosennych bądź obfitych opadów letnich.

Koryto Brynicy jest generalnie uregulowane i umocnione technicznie przy użyciu płyt betonowych. Powierzchnia całkowita zlewni Brynicy wynosi 482,7 km², a przeciętne przepływy wynoszą 0,177 m³/s powyżej ujścia Trzoni i 0,69 m³/s poniżej ujścia Potoku Ożarówickiego. Koryto Brynicy znajduje się w zasięgu leja depresyjnego ujęcia wód głębinowych w Bibieli, co skutkuje około 20% ucieczką wód z koryta rzeki.

Potok Trzonia uchodzi do Brynicy w 41,4 km jej biegu. Potok ma długość około 13 km a jego zlewnia zajmuje powierzchnię 28,4 km². Koryto ciek jest umocnione faszyną, a lokalnie płytami betonowymi. Dno doliny drenowane jest szeregiem rowów melioracyjnych. Przepływy potoku wynoszą około 0,15 m³/s.

Potok Czeczówka uchodzi do Brynicy w 40,5 km jej biegu. Zlewnia potoku zajmuje powierzchnię 14,9 km², długość koryta wynosi około 5,5 km. Ciek na całej długości posiada zabudowę techniczną koryta w postaci faszyny bądź płyt betonowych. Potok przepływa głównie przez obszary użytkowane rolniczo, odwadniane przez sieć rowów melioracyjnych. Na długości około 1,5 km potok przebiega przez tereny MPL Katowice.

Potok Ożarówicki bierze początek na zachód od drogi ekspresowej S1 i uchodzi do Brynicy w 34,4 km jej biegu. Powierzchnia zlewni potoku wynosi około 30,2 km². Dolina potoku jest płaska i podmokła, jej szerokość dochodzi miejscami do 1000 m i drenowana jest licznymi rowami melioracyjnymi. Potok przepływa przez tereny rolnicze, użytkowane głównie jako łąki kośne. Na około 3 km potok przyjmuje duży prawostronny dopływ – Rów od Pyrzowic, który odprowadza wody z oczyszczalni ścieków dla terenu lotniska, zakładów mięsnych i dawnej jednostki wojskowej. Przepływy Potoku Ożarówickiego kształtują się na poziomie około 0,16 m³/s.

Obszar objęty planem jest położony na terenie dwóch jednolitych części wód powierzchniowych:

- środkowa i północna część obszaru: „Brynica od źródeł do Zbiornika Kozłowa Góra” (RW20005212619), dla którego ustanowiono cele środowiskowe: utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i osiągnięcie dobrego stanu chemicznego. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest zagrożona.
- południowa część obszaru: „Zbiornik Kozłowa Góra” (RW20000212639), dla którego ustanowiono cele środowiskowe: osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i osiągnięcie dobrego stanu chemicznego. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest zagrożona.

Na poniższej mapie przedstawiono lokalizację obszaru objętego planem na tle jednolitych części wód powierzchniowych.

Rysunek 3. Lokalizacja obszaru objętego planem na tle JCWP

Źródło: opracowanie własne.

Gmina Ożarówce zlokalizowana jest poza terenami zagrożenia powodziowego.

4.1.7. Warunki klimatyczne

Położenie gminy Ożarówice w środkowym pasie południowym Polski sprawia, że docierają tu masy powietrza wilgotnego znad Atlantyku i masy suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Ścieranie się tych mas powoduje przejściowość klimatu w regionie, wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych. Obszar charakteryzują następujące warunki:

- średnia temperatura stycznia wynosi $-3,0^{\circ}\text{C}$,
- średnia temperatura lipca około $17,2^{\circ}\text{C}$,
- średnia temperatura roczna $7,6-7,7^{\circ}\text{C}$,
- dni z przymrozkami od 112 do 130,
- dni mroźnych ok. 20-40,
- ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 50 dni,
- okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- opady atmosferyczne zróżnicowane, do 800 mm/rok,
- przeważają wiatry południowo-zachodnie – zimą i jesienią, północno-zachodnie – wiosną i latem.

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Dla obszaru Gminy Ożarówice reprezentatywne są cztery posterunki opadowe IMiGW położone poza jej granicami: Brynica od zachodu, Świerklaniec od południowego zachodu, Targoszyce od południowego wschodu i Woźniki od północy. Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych kształtują się w granicach od 675 mm (Targoszyce) do 746 mm (Woźniki). Natomiast w latach ekstremalnych zanotowano następujące sumy roczne: w latach wilgotnych - 910-1092 mm i suchych - 479-567 mm. Pierwotny klimat w pewnym stopniu zmieniła urbanizacja tego obszaru (zabudowa wsiami i przysiółkami, komunikacją, zanieczyszczenie powietrza, bliskość Aglomeracji Górnośląskiej).

4.1.8. Gleby

Dominującym typem gleb na omawianym obszarze są gleby bielcowe i pseudobielcowe, które zajmują około 45% użytków rolnych. Gleby te powstały głównie z piasków i są bardzo ubogie w składniki pokarmowe. Czarne ziemie zajmują około 24% użytków rolnych. Gleby te wytworzyły się na piaskach, w obniżeniach terenu w warunkach dużego uwilgotnienia, przy udziale roślinności łąkowej. Przydatność rolnicza czarnych ziem uwarunkowana jest głównie stosunkami wodnymi. Rędziny stanowią około 21% użytków rolnych obszaru gminy i występują głównie w jej południowej części w partiach stokowych lub grzbietowych wzniesień Garbu Tarnogórskiego. Wykształciły się one na wapieniach triasowych jako średnio głębokie, słabo szkieletowe rędziny brunatne. Gleby brunatne na obszarze gminy Ożarówice mają niewielki udział powierzchniowy - gleby brunatne właściwe zajmują około 3% powierzchni a gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne około 2,5%. Gleby te wykazują zróżnicowaną przydatność rolniczą.

Występowanie gleb organicznych (około 1% użytków rolnych) jest ograniczone głównie do dolin cieków: Trzoni i potoku Ożarówickiego.

Na obszarach dolin rzek i potoków oraz w miejscach podmokłych i zabagnionych znajdują się gleby torfowo – mułowe. W miejscach gdzie utwory triasowe zalegają płytko, spotykane są także rędziny brunatne, wytworzone ze skał wapiennych, zawierające w poziomie próchnicznym pewną ilość odłamków skały macierzystej, na które nakłada się proces brunatnienia, uwarunkowany chemicznym wietrzeniem skał wapiennych zawierających części krzemianowe.

Gleby brunatne wytworzone z piasków słabo gliniastych całkowitych i niecałkowitych, na przepuszczalnym podłożu lub na wapieniach, oraz wytworzone z piasków gliniastych zalegających na piasku luźnym lub słabo gliniastym należą do klasy V w bonitacyjnej klasyfikacji gleb (gleby orne słabe). W zależności od stosunków wodnych zalicza się je do kompleksu gleb żitnych słabych lub zbożowo-pastewnych słabych.

4.1.9. Fauna i flora

Obszar gminy Ożarowice posiada charakter rolniczy: niewielki jest udział lasów, dominują użytki rolne, obecnie w dużej części nieuprawiane. Do terenów o wysokich walorach przyrodniczych należą fragmenty lasów, jeśli są użytkowane zgodnie z charakterem siedliska, a także niewielkie fragmenty łąk kośnych, w przypadku użytkowania ekstensywnego, ale stałego. Skupione są one w północno-wschodniej części gminy, na północ od zabudowań wsi Zendek. Lasy gminy, za sprawą dominujących siedlisk borowych, nie wykazują bogactwa florystycznego, są jednak miejscem bytowania licznej fauny i ze względu na kontakt z większymi kompleksami leśnymi (lasy lublinieckie i lasy siewierskie – przylegające od strony północno-wschodniej) umożliwiają w miarę swobodną jej migrację. Największa różnorodność gatunkowa występuje w rejonie cieków i zbiorników wodnych.

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy Ożarowice wynosi 570,96 ha (według danych Banku Danych Lokalnych GUS za 2016 rok), co stanowi 12,5% jej powierzchni. Lasy są skupione w północnej części Ożarowic, północnej i południowo-wschodniej części Zendka oraz w dolinie Potoku Ożarówickiego pomiędzy Ożarowicami i Tąpkowicami. Część lasów stanowią fragmenty zbliżone do naturalnych, charakteryzujące się charakterystycznym dla danego typu składem gatunkowym. Najlepiej zachowanymi fragmentami naturalnych zbiorowisk leśnych są fragmenty borów.

Użytki zielone reprezentowane są przez zbiorowiska łąk świeżych, łąk wilgotnych i muraw kserotermicznych. Największe kompleksy łąk świeżych i wilgotnych występują w zachodniej części gminy w dolinach cieków Ożarówickiego, Czeczówki i Trzoni. Łąki świeże reprezentowane są przez zbiorowisko łąki owsicowej *Arrhenatheretum elatioris*, rozwijające się na siedliskach żyznych, umiarkowanie wilgotnych. W składzie gatunkowym dominują miękkolistne trawy darniowe takie, jak: owsica łąkowa *Arrhenatherum elatius*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, kłosówka miękka *Holcus lanatus*. Spośród gatunków roślin dwuliściennych w runie znaczny udział mają: babka lancetowata *Plantago lanceolata* i mniszek lekarski *Taraxacum officinale*.

Większe zróżnicowanie wykazują zbiorowiska łąk wilgotnych. Najczęściej występującym zbiorowiskiem w gminie Ożarówice jest zbiorowisko z *Deschampsia caespitosa* (śmiałek darniowy), które zajmuje tereny lekko obniżone, o glebach średnio żyznych wilgotnych lub słabo wilgotnych, w różnym stopniu zdegradowanych – zmurszałych torfach niskich. Zbiorowisko powstało prawdopodobnie wskutek wypasu żyznych łąk z rzędu *Molinietalia*.

Roślinność na terenie Gminy, pozostającej na obrzeżach najcenniejszych przyrodniczo terenów Wyżyny Śląskiej, jest bardzo zróżnicowana ze względu na dużą mozaikowość i rozdrobnienie różnych form zagospodarowania terenu w poszczególnych sołectwach. Pomimo że na terenie Wyżyny Śląskiej stwierdzono występowanie szeregu siedlisk, uwzględnionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000, to na terenie gminy Ożarówice występują one w znikomej części.

Według obecnego stanu wiedzy, na terenie gminy Ożarówice występuje 5 chronionych (częściowo) gatunków roślin. Są to:

- Widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum* L.) - teren proponowanego rezerwatu przyrody „Bór wilgotny”.
- Bagno zwyczajne (*Ledum palustre* L.) - teren proponowanego użytku ekologicznego „Torfowisko przejściowe”, teren proponowanego rezerwatu przyrody „Bór wilgotny”,
- Bielistka siwa (*Leucobryum glaucum*) - teren proponowanego rezerwatu przyrody „Bór wilgotny”,
- Mokradłosz kończysty (*Calliergon cuspidatum*) - teren proponowanego użytku ekologicznego „Wilgotne łąki”,
- Drabik drzewkowaty (*Climacium dendroides*) - teren proponowanego użytku ekologicznego „Wilgotne łąki”,

We wszystkich typach siedlisk dominują zwierzęta bezkręgowce. Z roślinnością łąk i muraw związany jest bogaty świat owadów reprezentujących takie rzędy jak: motyle *Lepidoptera*, błonkoskrzydłe *Hymenoptera*, prostoskrzydłe *Orthoptera*, pluskwiaki różnoskrzydłe *Heteroptera*. Łąki to także biotopy wykorzystywane przez pajęczaki. Siedliska leśne upodobały sobie liczne gatunki chrząszczy, w tym podlegające ochronie biegaczowate *Carabidae*. Siedliska wodne z dobrze rozwiniętą strefą roślinności przybrzeżnej i wodnej stanowią miejsca rozrodu i żerowania ważek. W zarośniętych partiach zbiorników i cieków wodnych dogodne warunki bytowania znajdują mięczaki wodne takie jak: błotniarki - stawowa, otułka i moczarowa oraz zatoczek pospolity i rogowy.

Fauna ssaków reprezentowana jest przez gatunki preferujące różne typy środowisk. Uprawy polowe i łąki przyciągają liczne gatunki gryzoni, w lasach spotyka się: wiewiórkę, mysz zaroślową i leśną. Faunę drobnych ssaków owadożernych reprezentują ryjówka aksamitna, jeż i kret.

Spośród przedstawicieli gromady gadów w gminie Ożarowice stwierdzono występowanie 5 gatunków. Z siedliskami ciepłych i suchych muraw kserotermicznych związana jest jaszczurka zwinka, z siedliskami leśnymi – jaszczurka żyworodna, padalec i żmija zygzakowata. Wilgotne zarośla, lasy i obrzeża zbiorników wodnych są miejscem bytowania zaskrońca.

Spośród chronionych gatunków owadów stwierdzono obecność czterech gatunków chronionych drapieżnych chrząszczy z rodzaju biegaczy - biegacza fioletowego, biegacza skórzastego, biegacza zielonożółtego i biegacza gajowego oraz przedstawicieli trzmieli.

W strefie ochrony ornitologicznej MPL Katowice w Pyrzowicach stwierdzono występowanie około 150 gatunków ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych oraz około 80 gatunków nielegowych. Większość gatunków jest niezbyt liczna.

4.1.10. Walory krajobrazu

Krajobraz Gminy zdeterminowany jest przez jej lokalizację w obszarze Garbu Tarnogórskiego i obszarów dolinnych rzeki Brynicy i jej dopływów. Gmina Ożarowice ma obszar 43,72 km², w tym użytki rolne zajmują około 67%, a użytki leśne około 13%.

Krajobraz gminy tworzą przede wszystkim denudacyjne równiny morenowe, będące szczątkami moren czołowych lub innych form powstałych w rezultacie działania lodowca. Ze względu na intensywne wykorzystanie terenów gminy Ożarowice do gospodarki rolnej, należą one do jednych z bardziej wylesionych obszarów w kraju.

Na terenie gminy występuje krajobraz równinny i falisty i cechuje się rzadką hydrograficzną siecią powierzchniową. Krajobraz dolin i obniżeń obejmuje zagłębienia o różnej genezie i wielkości, wśród których dominują pod względem ilości i roli funkcjonalnej doliny rzeczne. W dolinie Brynicy występuje krajobraz zalewowych den dolin, reprezentowany przez krajobraz równin zalewowych w terenach wyżynnych i nizinnych. Ten gatunek krajobrazu cechuje się występowaniem płytkich wód gruntowych oraz okresowymi zalewami przez wody rzeczne, bogate w substancje mineralne. Jest to siedlisko lasów lęgowych i łąk typu zalewowego, częściowo przekształconych na pola uprawne.

4.1.11. Przekształcenia środowiska

Środowisko przyrodnicze ulega stałemu procesowi degradacji na skutek działalności gospodarczej człowieka. Dokonane zmiany są niejednokrotnie nieodwracalne. Efekty oddziaływania uzależnione są od zasięgu oddziaływania, czasu trwania oraz częstotliwości występowania. Działalność człowieka prowadzi do stałej kontroli stanu środowiska oraz prowadzenia działań mających na celu poprawę jego stanu.

Obszar gminy Ożarowice zaliczany jest do grupy krajobrazów kulturowych. Występują tu tereny ukształtowane i użytkowane przez człowieka. Ich równowaga utrzymywana jest dzięki celowym zabiegom.

4.1.12. Ochrona przyrody

Na terenie gminy brak jest małoobszarowych form ochrony przyrody, chroniących całe ekosystemy, natomiast aktualny stan rozpoznania walorów przyrody pozwala realnie planować objęcie ochroną prawną następujących obszarów, tj. jednego zespołu przyrodniczo - krajobrazowego i trzech użytków ekologicznych. W poniższej tabeli przedstawiono najważniejsze informacje o planowanych obszarach chronionych.

Tabela 1. Planowane obszary chronione na terenie gminy Ożarówice - podstawowe informacje

Lp.	Nazwa obiektu	Forma ochrony	Cele ochrony	Lokalizacja
1.	Obszar leśno – łąkowy „Zendek” (fragment)	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy	Dobrze zachowane zbiorowiska borowe, bogate florystycznie łąki zróżnicowane siedliskowo od mokrych do świeżych oraz torfowisko przejściowe	Zendek
2.	„Bór bagienny” – fragment (w obszarze zespołu nr 1)	Użytek ekologiczny	Naturalne zbiorowiska borowe, należące do trzech zespołów roślinnych – zgodnie z uwarunkowaniami siedliskowymi: bor świeży, bor bagienny, bor wilgotny	Zendek
3.	„Wilgotne łąki” – fragment (w obszarze zespołu nr 1)	Użytek ekologiczny	Dobrze zachowane fragmenty zbiorowisk łąkowych szuwarowych, zróżnicowanych siedliskowo	Zendek
4.	„Torfowisko przejściowe”	Użytek ekologiczny	Dobrze zachowane fragmenty zbiorowiska roślinnego o charakterze torfowiska przejściowego	Zendek

4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu

W projekcie planu przewidziano zmiany przeznaczenia terenu z funkcji zieleni nieurządzonej i rolniczej na mieszkaniowo-usługową. W przypadku nieuchwalenia planu ww. teren funkcjonowałby zgodnie z użytkowaniem faktycznym (w części dotyczącej przeznaczenia zieleni nieurządzonej i obszarów rolniczych na funkcję mieszkaniowo-usługową. Środkowa część obszaru objętego planem funkcjonuje jako zabudowa mieszkaniowo-usługowa i usługowa).

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, związane są ze stanem środowiska na obszarze objętym planem oraz przepisami dotyczącymi obszarów objętych ochroną prawną. Brak jest szczególnych uwarunkowań środowiska przyrodniczego, a projektowane przeznaczenie terenu nie powoduje zasadniczych zmian w strukturze terenu ani w poziomie antropopresji.

W skali lokalnej (otoczenie obszaru objętego planem w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej) problemem ochrony środowiska jest niska emisja. Ponadto, w kategoriach problemu należy rozpatrywać ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych przez właściwe kształtowanie gospodarki wodno-ściekowej (skanalizowanie terenów przeznaczonych pod zainwestowanie).

Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach stanowi najistotniejsze źródło hałasu w gminie Ożarowice. Najbliżej położone tereny, w tym mieszkalne, narażone są na wpływ hałasu lotniczego, przekraczającego wartości dopuszczalne określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Oprócz lotniska, znaczny wpływ na klimat akustyczny otoczenia mają szlaki komunikacyjne, w tym autostrada A1, droga krajowa nr 78 i droga wojewódzka nr 913.

W przypadku obszaru objętego planem oddziaływanie MPL „Katowice” oraz wymienionych dróg jest zauważalne ze względu na odległość od MPL „Katowice” wynoszącą co najmniej 3,4 km licząc od zachodniego skraja pasa startowego. Ponadto, odległość od autostrady A1 wynosząca co najmniej 2,3 km i w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej 78 pozwalają stwierdzić, że oddziaływanie tych tras (szczególnie DK 78) nie pozostaje bez wpływu na jakość życia. W planach jest budowa drogi ekspresowej S11, która może przebiegać przez skrajnie północną część sołectwa Tąpkowice.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu

Polityka ochrony środowiska jest jedną z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej o charakterze horyzontalnym. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Zasada zrównoważonego rozwoju podkreśla konieczność takiego rozwoju społeczno-ekonomicznego, by przy zaspokajaniu potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń została zachowana równowaga przyrodnicza. Zasada przezorności wymaga podejmowania środków zapobiegawczych tam, gdzie nie poznano jeszcze dokładnego oddziaływania na środowisko. Zasada prewencji (zapobiegania) zobowiązuje podejmującego negatywne oddziaływanie na środowisko do zapobiegania temu oddziaływaniu. Zasada „zanieczyszczający płaci” wymaga od wprowadzającego zanieczyszczenia ponoszenia kosztów usunięcia skutków lub zapobiegania zanieczyszczeniom.

Plan jest zgodny z celami dokumentów strategicznych i programowych (dotyczących pośrednio lub bezpośrednio ochrony środowiska) szczebla centralnego, regionalnego oraz lokalnego.

Wśród programów wspólnotowych należy wymienić sieć ekologiczną Natura 2000. Głównym celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, które uważa się za cenne (znaczące dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy) i zagrożone wyginięciem w skali całej Europy. Cel ten ma być realizowany poprzez wyznaczenie i objęcie ochroną obszarów, na których te gatunki i siedliska występują. Działania w zakresie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej flory i fauny mają służyć zachowaniu lub odtworzeniu różnorodności biologicznej Europy, co jest jednym z priorytetów działalności Unii Europejskiej.

Idea sieci Natura 2000 zakłada zwiększenie skuteczności działań ochronnych poprzez stworzenie systemu ochrony dziedzictwa przyrodniczego Europy, który nakłada się na już funkcjonujące systemy ochrony obszarowej i gatunkowej, stanowiąc ich uzupełnienie i zdecydowane wzmocnienie. W myśl dyrektywy ptasiej oraz dyrektywy siedliskowej każdy kraj członkowski Unii Europejskiej ma obowiązek zapewnić siedliskom przyrodniczym i gatunkom roślin i zwierząt, o których mowa w tych dyrektywach, warunki sprzyjające ochronie lub zadbać o odtworzenie ich dobrego (właściwego) stanu, m.in. poprzez wyznaczenie obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO).

Dokumenty szczebla krajowego:

- Polityka Ekologiczna Państwa (Pełna zgodność z kierunkiem działań systemowych 7. „Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym”. W perspektywie średniookresowej jest konieczne przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji

nowych inwestycji). Uwzględniono wszystkie aspekty związane z ochroną środowiska.

- Strategia Rozwoju Kraju (zgodność z priorytetem 6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej. Dla osiągnięcia celów rozwojowych Polski niezbędne jest m.in. zapewnienie ładu przestrzennego oraz rozwój obszarów wiejskich. Z kolei dla poniesienia konkurencyjności regionów konieczne jest m.in. wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego jako istotnego potencjału rozwojowego).

Dokumenty szczebla regionalnego:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”: zgodność z celami strategicznymi: B. Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie (cel operacyjny B.3 Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców) i C. Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni (cel operacyjny C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska i cel operacyjny C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni).
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+ (zgodność z celem polityki przestrzennej 2. Szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych - kierunek: 2.3. Poprawa wewnętrznej integracji regionu oraz celem polityki przestrzennej oraz celem 3. Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego, kierunek 3.2. Kształtowanie krajobrazów kulturowych, poprzez np. kształtowanie atrakcyjnych terenów mieszkaniowych, czy kształtowanie terenów zieleni).
- Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024: zgodność z celem: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu (OP2. Wdrożenie narzędzi spójnego systemu zarządzania zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo).

Uchwalenie planu nie będzie mieć związku z działaniami adaptacyjnymi przewidzianymi w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmianę klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Teoretycznie, można wykazać związek w odniesieniu do kierunku działań 1.5 - adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie. Cele te są związane z ograniczeniami w zakresie budownictwa powszechnego i wymaganiami w zakresie ochrony przez zalaniem budynków podpiwniczonych na obszarach zalewowych oraz na terenach zagrożonych ruchami masowymi i wdrożeniem działań zabezpieczających przed osuwiskami oraz wprowadzenia dostępu on-line do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Biorąc jednakże pod uwagę lokalizację obszaru objętego planem poza obszarami zagrożonymi wystąpieniem powodzi należy uznać, że problematyka ta nie dotyczy analizowanego planu.

7. Przewidywane oddziaływania uchwalenia planu na środowisko

Plan określa zakres rozwiązań zagospodarowania terenu, dla którego wyznacza ustalenia przy równoczesnym uwzględnieniu wymogów ochrony środowiska, ekorozwoju, kształtowania ładu przestrzennego i przekształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Biorąc pod uwagę zmiany wniesione przez plan w użytkowaniu terenów stwierdzić należy, że potencjalne oddziaływania mogą wystąpić w dwóch przypadkach zmiany użytkowania terenu:

- z zieleni nieurządzonej na mieszkaniowo-usługowy.
- z rolniczego na mieszkaniowo-usługowy.

Różnorodność biologiczna

Ważne dla ochrony bioróżnorodności środowiska przyrodniczego jest to, że tereny na których przewiduje się nowe zagospodarowanie nie wkraczają w koryta cieków, w obszary zwartych lasów oraz gleby o wysokich klasach bonitacyjnych. Zakazano realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Realizacja zamierzeń w nowych funkcjach ustalonych w projekcie planu nie wpłynie na różnorodność biologiczną obszaru. Obszar objęty planem dotyczy strefy o przeciętnych walorach środowiska przyrodniczego, jednakże plan nie przewiduje wprowadzania funkcji obcych (w środkowej części obszaru objętego planem funkcjonuje zabudowa mieszkaniowa i usługowa oraz rozproszona zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa w południowej części obszaru). Uchwalenie planu nie będzie miało wpływu na siedliska objęte ochroną w ramach obszarów sieci Natura 2000. Uchwalenie planu nie przyczyni się do zubożenia różnorodności biologicznej również poza granicami kraju – nie występują oddziaływania transgraniczne.

Ludzie

Uchwalenie planu nie będzie negatywnie oddziaływać na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców. Zmiana użytkowania terenów w zakresie nowych funkcji nie wpłynie sposób na klimat akustyczny otoczenia.

Planowane przeznaczenia terenów w projekcie planu nie będą powodować zagrożeń w ruchu drogowym. Obszar objęty planem jest położony poza terenami zagrożonymi wystąpieniem powodzi.

Utrzymano przeznaczenie DK-78, która generuje hałas komunikacyjny w środkowej części sołectwa.

Zwierzęta

W trakcie realizacji zamierzeń przewidzianych w projekcie planu, w wyniku hałasu, emisji spalin, drgań itp. fauna zamieszkująca okoliczne tereny może wyemigrować na sąsiednie obszary, z wyjątkiem gatunków o dużych zdolnościach przystosowania się do zmiennych warunków występujących w środowisku (krótkotrwałe oddziaływanie bezpośrednie). Na obszarze objętym planu wystąpi także likwidacja fauny glebowej, co ma ścisły związek

z likwidacją pokrywy glebowej. Biorąc pod uwagę fakt dokonywania zmian w zagospodarowaniu terenu poza:

- korytarzami ekologicznymi ssaków kopytnych,
- korytarzami ekologicznymi ssaków drapieżnych,
- korytarzami ekologicznymi spójności obszarów chronionych,
- Południowym Korytarzem Ekologicznym

stwierdzić należy, że uchwalenie planu nie wpłynie na funkcjonowanie ww. korytarzy.

Z kolei obszar objęty projektem planu jest zlokalizowany częściowo w zasięgu korytarzy ekologicznych ptaków Lasy Lublinieckie-Dolina Przemszy (południowa część) oraz Lasy Lublinieckie (skrajnie zachodnia część). Biorąc pod uwagę fakt planowanego zagospodarowania wybranych obszarów objętych projektem planu pod kątem funkcji mieszkaniowo-usługowych w oddaleniu od zbiorników wodnych i dużych otwartych przestrzeni atrakcyjnych dla ptaków stwierdzić należy, że nie planuje się lokalizacji obiektów wysokich, które mogłyby utrudnić przemieszczanie się ptakom lub żerowanie.

Rośliny

W przypadku realizacji postanowień planu na analizowanym obszarze zlikwidowana zostanie aktualnie występująca roślinność niska i częściowo wysoka.

Zalecane jest zdjęcie przypowierzchniowej warstwy ziemi o głębokości około 10 cm wraz z roślinnością trawiastą i oddzielenie jej od reszty materiału. Na obszarze objętym planem nie występują rośliny chronione czy rzadkie. Zmiana przeznaczenia nie będzie mieć negatywnego wpływu na siedliska. Na obszarze objętym planem nie stwierdzono występowania okazów gatunków chronionych.

Wody

Tereny o nowych funkcjach objęte planem nie przecinają cieków wodnych ani terenów zabagnionych. Istnieje ryzyko wycieku płynów z pracujących maszyn oraz zanieczyszczenie wód płynących i gruntowych (oddziaływanie bezpośrednie). Analizując z kolei możliwe oddziaływania pośrednie, należy zdiagnozować możliwość negatywnego wpływu ww. wycieków na roślinność oraz zdrowie ludzi.

Rozszerzenie strefy mieszkaniowo-usługowej i dodanie terenów dróg publicznych nie spowoduje pogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych pod warunkiem właściwej gospodarki wodno-ściekowej i odpadami oraz respektowania przepisów dotyczących sposobu ogrzewania nowych obiektów.

Na obszarze objętym planem brak jest ryzyka zanieczyszczenia i skażenia wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku wystąpienia znaczących wezbrań.

Powietrze

W wyniku realizacji zapisów planu wystąpi pylenie wtórne z pryzm składowanego nadkładu. Zasadniczy wpływ na wielkość i obszar oddziaływania tej emisji mają warunki atmosferyczne (siła wiatru, opady deszczu), tzn. im silniejszy wiatr przy suchej pogodzie, tym silniejsze oddziaływanie. Oprócz warunków meteorologicznych emisja zależna jest ona również od cech pryzmowanego gruntu (granulacja, naturalna wilgotność). Zaleca się okresowe zwilżanie wodą spryzmowanego materiału bądź jego przykrycie. W przypadku

bardzo silnego wiatru zaleca się ubicie materiału, aby zminimalizować zjawisko pylenia wtórnego. Na etapie funkcjonowania obszarach w nowych funkcjach wynikających z planu wystąpi emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w postaci gazów i pyłów.

Potencjalnego użytkownika eksploatującego instalację zaopatrującą w energię ciepłą na obszarze województwa śląskiego, niezależnie od ustaleń planu miejscowego, obowiązuje uchwała Nr V/36/2017 z dnia 07 kwietnia 2017 r. Sejmiku Województwa Śląskiego, w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji w których następuje spalanie paliw, jako aktu wyższego rzędu. Można uznać, że na etapie funkcjonowania obszaru w nowych funkcjach wynikających z planu, może wystąpić dodatkowa emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w postaci gazów i pyłów. Zakres i wielkość tej emisji nie są możliwe do przewidzenia ze względu abstrakcyjny charakter dokumentu, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, skierowany do nieokreślonej grupy osób. Dopiero wiedza o konkretnym przedsięwzięciu planowanym do realizacji i źródle zaopatrzenia w energię pozwala na dokładne przeanalizowanie zanieczyszczeń i zamierzonych działań w celu zapobiegania i ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko, respektujących ww. uchwałę.

Powierzchnia ziemi

Budowa geologiczna nie stawia istotnych ograniczeń w sposobie zagospodarowania terenu. Zajęcie powierzchni będzie występować na etapie realizacji zapisów planu. Oddziaływanie to będzie miało charakter bezpośredni, krótkotrwały i nieodwracalny. Zajęcie powierzchni pod inwestycję będzie występować na etapie prowadzenia inwestycji przewidzianych w projekcie planu. Oddziaływanie to będzie miało charakter bezpośredni, długotrwały i nieodwracalny. Ponadto nastąpi zajęcie terenu pod przykrywaną ziemię, zaś prowadzenie wykopów spowoduje naruszenie struktury gleby, zniszczenie pokrywy roślinnej oraz możliwą przymusową migrację zwierząt w szczególności owadów i drobnych ssaków na sąsiednie bądź bardziej odległe tereny.

Krajobraz

Uchwalenie planu będzie miało niewielki wpływ na krajobraz. Nowe przeznaczenie terenu w zasadzie nie zmieni wyglądu otoczenia obszaru objętego planem – dotyczy rozszerzenia istniejących obszarów o tej samej funkcji. W południowej części obszaru objętego projektem planu zauważalny jest duży ruch budowlany.

Klimat

Realizacja zamierzeń wynikających z planu nie będzie miała znaczącego wpływu na klimat gminy Ożarówice. Lokalnie mogą się zaznaczyć zmiany temperatury powietrza i powierzchni ziemi wynikające ze zmniejszonej powierzchni biologicznie czynnej oraz silniejszego nagrzewania się obiektów i obszarów dróg czy parkingów, jednakże będą to zmiany niezauważalne poza obszarami objętymi planem.

Bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych będzie miała miejsce wyłącznie podczas spalania paliw do celów ogrzewania i podgrzania wody użytkowej. Na etapie sporządzania planu nie ma możliwości precyzyjnego określenia źródeł ciepła, ani rodzaju i ilości

przewidywanych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego. W przypadku wybrania energii elektrycznej emisje gazów cieplarnianych w skali gminy będą niezauważalne (wystąpią emisje pośrednie – w miejscu wytworzenia energii). W przypadku źródła gazowego, emisje będą relatywnie niewielkie w porównaniu do stosowania węgla na potrzeby ogrzewania i produkcji ciepłej wody użytkowej. Emisje te będą zależeć od metody spalania opału oraz jego jakości.

Utrzymanie oraz rozszerzenie terenów zieleni to jedyne metody pochłaniania emisji z punktu widzenia uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ingerować w przepisy odrębne, ani przytaczać tych przepisów.

Zgodność zamierzeń z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t. jedn. Dz.U. 2015 poz. 1422) oraz normami powinna zapewnić odporność na zmiany klimatu i klęski żywiołowe. Do norm tych należą w szczególności (odporność na wiatr, burze, śnieg i ekstremalne temperatury oraz zmiany temperatur):

- PN-EN 62305-1:2008 Ochrona odgromowa – Część I: Zasady ogólne,
- PN-EN 62305-2:2008 Ochrona odgromowa – Część II: Zarządzanie ryzykiem,
- PN-EN 62305-3:2009 Ochrona odgromowa – Część III: Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia,
- PN-EN 62305-4:2009 Ochrona odgromowa – Część IV: Urządzenie elektryczne i elektroniczne w obiektach,
- PN-EN 14351-1:2006 Okna i drzwi. Norma wyrobu, właściwości eksploatacyjne. Część 1: Okna i drzwi zewnętrzne bez własności dotyczących odporności ogniowej i/lub dymoszczelności,
- PN-84/B03230 Obliczenia statyczne i projektowanie,
- PN-B-02013:1987 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie śniegiem,
- PN-B-02015:1986 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie temperaturą,
- PN-B-02011:1977/Az1:2009 Obciążenia w obliczeniach statycznych. Obciążenia wiatrem.

Z uwagi na położenie geograficzne obszaru objętego planem nie zdefiniowano istotnych i długotrwałych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi, jednakże należy spodziewać się możliwości wystąpienia czasowych anomalii pogodowych, które nie mają związku z uchwaleniem planu.

Tereny zainwestowane lub planowane do zainwestowania objęte planem znajdują się poza obszarami zagrożenia powodzią, czy osuwania się mas ziemnych, zatem nie istnieje ryzyko wystąpienia tych zjawisk.

Plan miejscowy nie może odnosić się do kwestii odporności na ekstremalne temperatury, śnieżyce oraz występowanie mgły, wiatrów czy suszy. Są to kwestie nie związane z planowaniem przestrzennym i dotyczą etapu projektowania zabudowy/ wykorzystania terenu/ obiektów (np. ocieplenie budynków, retencja wody i nawadnianie terenu, stosowanie rolet zewnętrznych w budynkach mieszkalnych itp.). Pozostałe czynniki klimatyczne są nieaktywne w przypadku obszarów objętych planem.

Zasoby naturalne

Uchwalenie planu nie spowoduje ograniczenie ilości zasobów naturalnych, gdyż plan nie przewiduje eksploatacji złóż i nie zmniejsza dostępności do zasobów złóż.

Zabytki

W obszarze objętym planem i w jego sąsiedztwie występują zasoby dziedzictwa kulturowego. Wyznaczono stanowiska archeologiczne, które są chronione z mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ponadto, wyznaczono obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków: drewniany budynek mieszkalny, kapliczkę słupową, cmentarz oraz 4 obiekty militarne. Ustalono zachowanie obiektów oraz ich form. Zatem nie wystąpi oddziaływanie na zabytki.

Dobra materialne

W wyniku uchwalenia planu nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na dobra materialne.

Ewentualne konflikty społeczne

Wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowo-usługowych w sąsiedztwie innych terenów o funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej nie powinno budzić konfliktów społecznych.

Oddziaływania skumulowane

Biorąc pod uwagę fakt zauważalnej zmiany w strukturze zagospodarowania, wprowadzania większej powierzchni zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz lokalizacji dróg, należałoby się spodziewać wystąpienia oddziaływań skumulowanych związanych ze zwiększeniem emisji zanieczyszczeń powietrza w wyniku ogrzewania budynków, zwiększenia strumienia odpadów komunalnych i ścieków sanitarnych, a także poboru wody.

Biorąc pod uwagę fakt wyznaczenia licznych nakazów i zakazów związanych z ochroną środowiska, oddziaływania te zostaną zminimalizowane. Ponadto, nie jest znana struktura zasiedlania nowych terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową – mogą to być osoby mieszkające dotychczas wspólnie w jednym domu.

8. Wpływ zapisów planu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Obszar, dla którego opracowywany został plan znajduje się poza rezerwatami przyrody, parkami narodowymi, parkami krajobrazowymi, obszarami chronionego krajobrazu i obszarami Natura 2000. Na obszarze objętym planem nie znajdują się pomniki przyrody i użytki ekologiczne, brak jest stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz nie wskazano występowania roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową.

Obszar objęty planem jest oddalony od najbliższego:

- obszaru chronionego krajobrazu „Przełajka” o około 10,1 km, a obszaru „Góra Zamkowa, Wzgórze Doroty i Lasek Grodziecki o około 11,0 km,
- użytku ekologicznego „Księża Góra” o około 6,9 km, a od użytku „Gierzyna” o około 4,5 km,
- rezerwatu „Segiet” o około 10,4 km,
- zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Pasieki” o około 5,1 km, a zespołów „Suchogórski Labirynt Skalny” i „Doły Piekarskie” o około 8,8 km,
- obszaru Natura 2000 SOO Bagno Bruch koło Pyrzowic o około 6,7 km, a od obszaru SOO Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie o około 7,9 km.

Biorąc pod uwagę odległość od ww. obszarów chronionych (w tym w ramach sieci Natura 2000), specyfikę przeznaczenia terenów oraz potencjalne zagrożenia dla obszaru należy stwierdzić, że uchwalenie planu nie będzie mieć negatywnego oddziaływania na obszary chronione.

Obszar objęty planem jest położony w oddali od planowanych obszarów chronionych opisanych w rozdziale 4.1.12. niniejszej prognozy, które są zlokalizowane w północnej części gminy Ożarowice, pomiędzy Zendkiem i Strąkowem.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W projekcie planu:

- a) zakazano lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, w szczególności łączności publicznej i dróg publicznych,
- b) zakazano składowania odpadów lub ich przetwarzania,
- c) w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem nakazano hermetyzację magazynowania pasz i załadunku do silosów zbożowych oraz stosowanie urządzeń eliminujących odory w systemach wentylacji pomieszczeń inwentarskich i magazynowych, w szczególności biofiltry, filtry odorów, wentylację z recyrkulacją,
- d) w zakresie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem nakazano utwardzanie placów, miejsc do parkowania ogólnodostępnych oraz instalowanie urządzeń oczyszczających wody opadowe i roztopowe przed odprowadzeniem ich do odbiornika, dopuszczając zagospodarowanie ścieków deszczowych i roztopowych na terenie działki budowlanej
- e) w zakresie ochrony przed hałasem dla terenów oznaczonych symbolami UO, US, MN, MNU, RM, ZP mają zastosowanie przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu.

Ewentualna wycinka drzew i krzewów winna być skompensowana nowymi nasadzeniami w ilości co najmniej liczbie wyciętych drzew i krzewów – zgodnie z przepisami odrębnymi.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Jednym z wariantów, który powinien być rozważany jest tzw. wariant „zerowy” polegający na zachowaniu stanu istniejącego w obrębie obszaru objętego planem – w takim przypadku sądzić można, że stan lokalnego środowiska pozostałby bez zmian. Większość obszaru sołectwa Tąpkowice stanowiłyby nieużytki.

Rozważano inny wariant lokalizacyjny. Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania środowiskowe w granicach analizowanych terenów zaproponowanych w „Studium...” funkcje są odpowiednie. Nowe tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, mieszkaniowej i usługowej wynikają z polityki przestrzennej Gminy Ożarówice. W projekcie planu uwzględniono walory ekonomiczne przestrzeni oraz prawo własności poprzez kierowanie się zasadą kontynuacji zabudowy.

Zapisy „Studium...” nie przewidują dowolności kształtowania przeznaczenia analizowanego obszaru, a zatem tereny mogą pełnić funkcje przewidziane w projekcie planu. Oddziaływanie na środowisko w wyniku uchwalenia planu określono jako lokalne i niemające wpływu na obszary Natura 2000.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza wpływu ustaleń planu odbywać się może przez monitorowanie bezpośrednich rezultatów osiąganych w wyniku realizacji zakładanych zadań oraz monitorowanie ich oddziaływań. Wskazana jest również kontrola decyzji i uzgodnień formalno- prawnych. Na etapie sporządzania planu, jako przykładowe wskaźniki oceny wpływu zapisów planu w odniesieniu do aspektów środowiskowych można wskazać:

- udział powierzchni zabudowy do całkowitej powierzchni obszaru objętego planem – (%);
- wielkość powierzchni biologicznie czynnej w granicach terenu – (%);
- sposób gospodarowania odpadami;
- sposób ogrzewania – rodzaj;
- sposób odprowadzania ścieków – rodzaj;
- natężenie hałasu na granicy terenów chronionych akustycznie.

Zaproponowane wskaźniki mogą być modyfikowane w zależności od osiąganych rezultatów i możliwości pozyskania danych wynikowych.

12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z analizy oddziaływania zmian zagospodarowania terenu w projekcie planu na poszczególne elementy środowiska wynika, że uciążliwość planowanych zamierzeń na środowisko będzie ograniczona do zasięgu lokalnego. Mając na uwadze powyższe oraz odległość od granicy państwa (minimalna około 65 km) planowane zmiany w zagospodarowaniu terenów nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko. Zasięg oddziaływania na klimat akustyczny będzie ograniczony do obszaru planu. Potencjalnie możliwe jest oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, jednakże przy zastosowaniu działań je zapobiegających i minimalizujących nie będzie ono odczuwalne w otoczeniu obszaru objętego planem, a już na pewno w Republice Czeskiej. Oddziaływanie na krajobraz w skali lokalnej jest znikome, z Republiki Czeskiej nie widać terenu objętego planem.

13. Streszczenie

Przedmiotem niniejszej prognozy jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tapkowice w jego granicach administracyjnych.

Cele planu

Celem ustaleń planu jest zapewnienie warunków przestrzennych dla rozwoju terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu.

Powiązania planu z innymi dokumentami

Plan jest zgodny z priorytetami i celami dokumentów strategicznych i programowych. Dokumentami szczebla krajowego są: Polityka Ekologiczna Państwa, Strategiczne Wytyczne Wspólnotowe, Strategia Rozwoju Kraju, a regionalnego i lokalnego: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.

Oddziaływanie na środowisko

Realizacja zamierzeń w nowych funkcjach ustalonych w projekcie planu nie wpłynie na różnorodność biologiczną obszaru. Plan dotyczy generalnie strefy o przeciętnych walorach przyrodniczych i kulturowych.

Uchwalenie planu nie będzie negatywnie oddziaływać na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców.

Na obszarze objętym planem nie stwierdzono występowania cennych okazów fauny i flory. Uchwalenie planu nie spowoduje negatywnego oddziaływania na siedliska. Ustalenia planu nie wpływają na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.

Powierzchnia terenu zostanie zmieniona w skali lokalnej (w miejscach realizacji obiektów budowlanych). Stosunki wodne pozostaną niezmienione.

Nie wystąpią oddziaływania na dobra materialne oraz na zabytki. Nie są spodziewane zmiany klimatu gminy Ożarówice. Niewielkie zmiany temperatury i wilgotności powietrza są możliwe w skali lokalnej.

Uchwalenie planu nie spowoduje ograniczenia ilości zasobów naturalnych.

Ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

W projekcie planu:

- a) zakazano lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, w szczególności łączności publicznej i dróg publicznych,
- b) zakazano składowania odpadów lub ich przetwarzania,
- c) w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem nakazano hermetyzację magazynowania pasz i załadunku do silosów zbożowych oraz stosowanie urządzeń

- eliminujących odory w systemach wentylacji pomieszczeń inwentarskich i magazynowych, w szczególności biofiltry, filtry odorów, wentylację z recyrkulacją,
- d) w zakresie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem nakazano utwardzanie placów, miejsc do parkowania ogólnodostępnych oraz instalowanie urządzeń oczyszczających wody opadowe i roztopowe przed odprowadzeniem ich do odbiornika, dopuszczając zagospodarowanie ścieków deszczowych i roztopowych na terenie działki budowlanej
- e) w zakresie ochrony przed hałasem dla terenów oznaczonych symbolami UO, US, MN, MNU, RM, ZP mają zastosowanie przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu.

Ewentualna wycinka drzew i krzewów winna być skompensowana nowymi nasadzeniami w ilości co najmniej liczbie wyciętych drzew i krzewów – zgodnie z przepisami odrębnymi.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Nie jest prawdopodobne wystąpienie znaczących oddziaływań skumulowanych. Oddziaływania będą wynikać z nałożenia się funkcji mieszkaniowo-usługowej na istniejące funkcje mieszkaniowe i usługowe i będą wynikać wyłącznie z czynników ilościowych. W sąsiedztwie obszaru objętego planem nie występują chronione gatunki fauny i flory.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań transgranicznych

Nie występuje prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania transgranicznego po uchwaleniu planu.

Metody analizy skutków uchwalenia planu

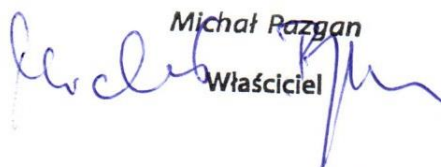
Proponowany jest monitoring pośredni bazujący na danych ilościowych i jakościowych odzwierciedlających stan środowiska przyrodniczego na terenach objętych planem i w ich otoczeniu.

Tychy, 29 października 2019 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tąpkowice w jego granicach administracyjnych spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 ze zmianami).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Michał Pazgan
Właściciel

WEKTOR. DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2
tel. 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-222-86-63